

Анотація

Стаття розглядає пасажирські об'єкти внутрішнього міського транспорту як повноцінні елементи предметно-просторового середовища, їх роль в формуванні загального архітектурного образу великого міста. Вказується недостатність досліджень в цій галузі, пропонуються приклади і вирішується питання щодо необхідності надання пасажирським об'єктам розгорнутих функцій: естетичних, орієнтувальних, ергономічних.

Ключові слова: пасажирські об'єкти громадського міського транспорту, просторове орієнтування людини, архітектурна естетика транспортних об'єктів.

Summary

Passenger intercity transport objects as high-grade elements of the object-spatial environment are considered in clause. Their role in formation of the general architectural image of large city is considered too. Insufficiency of researches in this field of knowledge is underlined, examples are given and solves a question on necessity of expansion of passenger objects functions: aesthetic, ergonomic, orient property.

Keywords: passenger objects of a public municipal transportation, spatial orientation of the person, an architectural aesthetics of transport objects.

УДК 725.892

А. О. Неділько,

*аспірант кафедри основ архітектури і архітектурного проектування
Київського національного університету будівництва і архітектури*

АРХІТЕКТУРА СУЧАСНИХ ІПОДРОМІВ ДЕРЖАВ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Анотація: у статті представлені загальні особливості архітектури сучасних іподромів розвинутих держав Західної Європи. З яких зон складається видовишно-розважальна частина, місткість трибун та конструктивні особливості. Доводиться популярність кінного спорту. Наводиться визначення поняття «іподром». Як найкращий приклад розбудови сучасних іподромів розглядаються найбільш відомі іподроми Англії та Франції. Представлені схеми конфігурацій спортивних доріжок, та їх порівняння з досвідом України. У висновку надаються рекомендації, що саме нашій країні доцільно буде запозичити для реконструкції іподромів.

Ключові слова: іподром, кінний спорт, трибуни, скакові доріжки.

На сьогоднішній день кінний спорт є одним з найпрестижніших видів спорту, що користується попитом у еліти та в широких колах молоді по всьому світу, а особливо у Західній Європі. Така популярність і престижність кінного спорту формує соціальний запит на будівництво іподромів, які є найбільшими спорудами кінно-спортивного призначення. Всі заклади та споруди кінно-спортивного призначення (кінно-спортивні школи, кінно-спортивні бази, кінно-спортивні клуби²) функціонально пов'язані з іподромом, вимагають його наявності та доступності. У сучасному розумінні іподром – це комплекс споруд для випробування коней, проведення змагань з різних видів кінного спорту, а також проведення аукціонів і виставок. Він включає в себе: спортивне поле, адміністративну будівлю, трибуни, приміщення для кас тоталізатора, стайні та інші допоміжні споруди (паркінг, критий манеж, левади, ветеринарну клініку, готель та ін.).

Розвинені країни Західної Європи прагнуть розбудувувати та розвивати свої іподроми, як багатофункціональні комплекси для кінного спорту. В усьому світі відвідування іподрому – це особлива філософія, образ життя і також не малий капітал. Заняття верховою їздою чи відвідування іподрому – це не тільки показник високого стилю життя (в Європі бути власником спортивного коня – це все одно, що мати ексклюзивний «спорт кар»), але й таке рідке і тому таке цінне для сучасної людини – спілкування з живою стихією коней. Країнами-лідерами Західної Європи по розвитку іподромів є Англія, Франція, Швеція, Чехія, Німеччина. Кожна країна має свої кращі приклади формування іподромів, досвід держав Західної Європи досить розмаїтий, але «не досяжний» в україномовному публіцистичному вимірі. На території України відсутні не лише наукові статті та монографії щодо архітектури іподромів Європи, але і

² *Іподром* – з давньогрецького – *ἵπλοδρομος* (від *ἵπλος* — кінь та *δρόμος* — біг) площа для змагань з бігу. Зараз це комплекс для випробування коней, та проведення змагань з дисциплін кінного спорту, а також підприємство чи організація, що їх, змагання, влаштовує. Також на іподромах проводяться виставки та виводки коней з метою подальшого їх продажу.

Діяльність *Кінно-спортивної школи* (КСШ) направлена на виховування молодих спортсменів з дисциплін кінного спорту. Включає в себе тренувальні криті та відкриті манежі для верхової їзди, класи для теоретичних занять, приміщення для спортсменів та тренерів також побутові, господарські та допоміжні приміщення.

Кінно-спортивна база (КСБ) – включає в себе комплекс стаєнь та супутніх до них приміщень.

Кінно-спортивний клуб (КСК) – клуб любителів кінного спорту за інтересами (переважно один напрямок кінної дисципліни, наприклад – виїздка). Включає в себе тренувальні криті та відкриті манежі для верхової їзди, приміщення для спортсменів, побутові, господарські та допоміжні приміщення.

Кінний завод – комплекс споруд для вирощування, утримання та тренування коней.

переклади фахових публікацій та видань з даної тематики. Коротко зупинимось на найяскравіших прикладах, що відображають суть формування архітектури іподромів у Західній Європі протягом останнього сторіччя – розглянемо іподроми Англії та Франції.

Англія славиться своїм розмаїттям іподромів. На території країни їх більше 40. На нашу думку, три найбільш характерні приклади – це іподром «Ескот» (1952-2006 рр.), «Епсом-Доунз» (1927-2009 рр.) та іподром «Кемптон-Парк» (1878-2006 рр.); всі вони знаходяться поблизу Лондона.

Скачки в Англії займають особливе місце, як у спортивному, так і в світському житті. Іподроми поділяються на: скакові, бігові та комбіновані. Вони переважно різняться розміром спортивного поля (скакового чи бігового кола) та його конфігурацією. В Англії поняття скакового кола досить умовне.

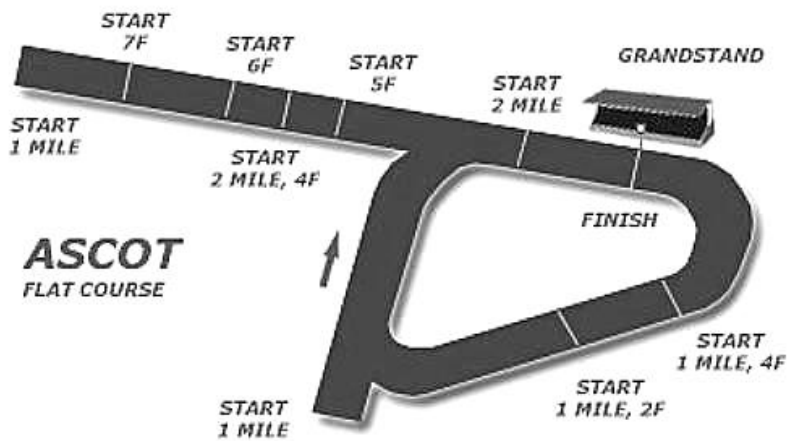

Рис. 1. Схема скакового кола іподрому «Ескот» (Лондон, Англія).

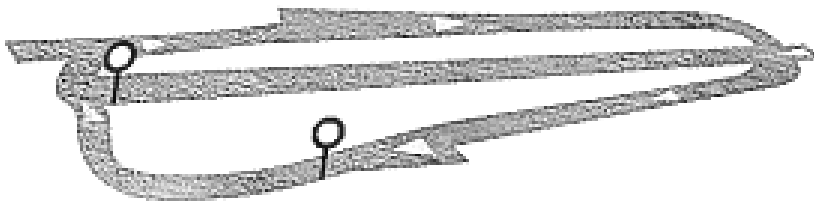

Рис. 2. Схема скакового кола іподрому «Сандоун-Парк» (Лондон, Англія).

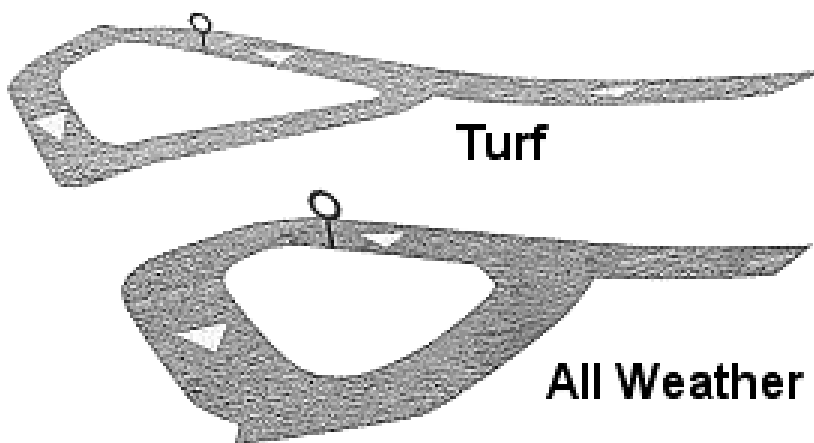

Рис. 3. Схема скакового кола іподрому «Лінгфілд» (Лондон, Англія).

Ми звикли до українських іподромів (див. рис.4) які мають форму еліпса, а іподроми Англії мають більш вільну, розлогу композицію спортивного поля, і конфігурації скакових доріжок можуть бути дуже різноманітними (див. рис.2, рис.3).

Рис. 4. Схема бігової та скакової доріжки Київського іподрому (Україна).

Англійський іподром «Ескот» має дуже розлогу композицію скакового поля. Головна будівля комплексу для відвідувачів – острівна, витягнута в плані споруда лінійного типу композиції, збудована за останнім словом техніки. Глядацькі місця розділені на сектори-бокси, що розміщуються з 2-го по 5-й поверх. Протяжність усієї споруди сягає 388 метрів. Характерною особливістю споруди є легкі конструктивні системи, фасадні світлопрозорі конструкції. Використання великопрольотних ферм полегшеної ваги дає змогу створити взаємно проникні простори.

Споруда комплексу для відвідувачів включає в себе: ресторани, конференц-зали, 262 приватні бокси (на 10-36 чоловік), атріум майже на 5000 квадратних метрів. У великих банкетних залах влаштовані монітори, що дають змогу глядачам у комфортному оточенні спостерігати за перебігом змагань.

Головна будівля трибун іподрому «Епсом-Доунз» має 3 яруси: 1 – відкриті трибуни, 2 та 3 яруси – зашклені трибуни. Таке рішення не випадкове, бо Англія – країна з не дуже сприятливим кліматом, і для підвищення комфортності глядачів використовуються легкі світлопрозорі огорожуючі конструкції, що забезпечують оптимальний мікроклімат в інтер'єрі споруди.

Комплекс видовищно-демонстраційної зони представлений двома окремо стоячими корпусами – королівською ложею та трибунами загальною місткістю 11 000 посадкових місць. Вони включають в себе: 14 приватних бокси,

ресторани, конференц-зал, зони обслуговування та розваг, а також готель на 120 номерів.

Ще одним яскравим прикладом є іподром «Кемптон-Парк», тут можуть проводити гладкі скачки і скачки з перешкодами, і займає площу в 84 гектари. Він також має комбіновані трибуни, що складаються з відкритої та закритої частин. Трибуни розташовуються майже вздовж усієї фінішної прямої. По периметру скакової доріжки встановлено прожектори, які дають можливість проводити вечірні змагання, що користуються великим попитом

Недоліком майже усіх англійських іподромів є: відсутність притаманної спорудам даного призначення образності, єдиностильових рис.

Для порівняння наведемо схему Київського іподрому (1969р.) (див. рис.4), де ми бачимо спрощену схему спортивного поля. Цей іподром комбінований, він може одночасно проводити біга й скачки, а також змагання з класичних дисциплін кінного спорту. Київського іподром порівняно з західноєвропейськими займає більш компактну територію, і дуже затиснутий у житловій забудові, що насамперед є вагомим недоліком.

На території Франції розташовується 250 іподромів. Споконвіку Франція вважалась великою кінною державою. Більшість іподромів знаходяться в провінції, серед них найбільш відомі: «Лонгшан», «Шантіл'я» та «Вінсен». Всі ці іподроми розташовані подалі від великого міста, і переважно у зеленій зоні. «Лонгшан» - це комбінований іподром, який може проводити як біга, так і скачки. Це один із найпрестижніших іподромів Франції, він займає площу в 57 га. В архітектурі трибун, як і у більшості іподромів переважають горизонтальні лінії. Трибуни іподрому мають 3 яруси глядацьких місць, і, на відміну від сучасних англійських іподромів, не вміщують в себе ресторани та зони розваг. Взагалі у Франції до іподрому відносяться насамперед як до спортивної споруди, а в Англії – як до видовищної. Характерною особливістю іподрому є траси переважно правильної форми протяжність до 4 000 метрів.

Отже, можна зазначити, що у Західній Європі іподроми набули великої популярності, всі вони збудовані за останнім словом техніки, мають цікаве й оригінальне архітектурне рішення, розлогі композиції спортивних доріжок. Іподромам України (їх всього п'ять) доцільно запозичити деякі особливості іподромів розвинених держав, а саме: винести іподроми із зони житлової забудови, провести реконструкцію, розширити територію, урізноманітнити скакові доріжки, влаштувати вечірне освітлення, що дасть змогу проводити змагання в більш зручній вечірній час. Заохотити людей до відвідування іподромів шляхом використання великих зон розваг та комфортних зон для глядачів. Також можливе використання територій з легкими природними нерівностями рел'єфу, що дасть змогу урізноманітнити кінні змагання.

Список використаних джерел:

1. <http://www.epsomderby.co.uk/default.ink?Spl=Y>
2. http://www.capitasymonds.com/projects/all_projects/epsom_downs_racecourse.aspx
3. <http://www.aggregate.com/Our-businesses/Bardon-Concrete/Case-studies/Ascot-Racecourse/>
4. <https://www.ascotkiosk.co.uk/>
5. <http://www.ascot.co.uk/index.html>
6. <http://www.etoday.ru/2009/06/royal-ascot-2009.php>
7. <http://www.kommersant.ru/doc.aspx?DocsID=511213>

Аннотация

В статье представлены общие особенности архитектуры современных ипподромов Западной Европы. Из каких зон состоит зрелищно-развлекательная часть, вместимость трибун и конструктивные особенности. Приводится популярность конного спорта. Наводится определение понятия "ипподром". Как наилучшей пример развития современных ипподромов рассматриваются наиболее известные ипподромы Англии и Франции. Представлены схемы конфигураций спортивных дорожек, и их сравнение с опытом Украины. В выводе предоставляются рекомендации, что именно нашей стране будет целесообразно позаимствовать при реконструкции ипподромов.

Ключевые слова: ипподром, конный спорт, трибуны, скаковые дорожки.

Annotation

In the articles presented general features of architecture of modern racecourses of the developed states of Western Europe. What areas spectacle-entertaining part, capacity of tribunes and structural features. There is popularity of equestrianism. Determination of concept "racecourse" is pointed. As the best example of development of modern racecourses most known racecourse of England and France is examined. The presented charts of configurations of sporting paths, and their comparing, are to experience of Ukraine. Recommendations are given in a conclusion, that it is exactly expedient it will be to adopt our country for the reconstruction of racecourses.

Keywords: racecourse, equestrianism, tribunes, race paths.